

Zápisnica
z 2. pracovného zasadnutia III. komory Snemu SAV zo dňa 15. 6. 2010

Prítomní: (podľa abecedného zoznamu pracovísk): M. Soják, M. Zavacká, D. Podmaková, D. Magdolen, G. Bianchi, M. Pekník, T. Kluvánková-Oravská, L. Kačic, Z. Bartošová, V. Bačová, V. Barborík, R. Gáfrík, Z. Magurová, A. Jakubičková, J. Klačka

Ospravedlnení: K. Kollár, L. Králik, M. Piscová, S. Konečný, M. Vrzgulová, H. Urbancová, P. Staněk, M. Brňák, E. Markovič

Hostia: J. Bakoš, L. Falťan, M. Morovics, V. Rosová, E. Smolková, (členovia P SAV za III. OV SAV), P. Samuely (predseda AK SAV), M. Kusá (predsedníčka AKOV 3), J. Zajonc (zástupca Ústavu etnológie SAV bez práva hlasovať)

Miesto a čas konania: Zasadacia miestnosť Filozofického ústavu SAV, Klemensova ul. č. 19, 14.00 hod.

Program: 1. Prerokovanie návrhu zmien v materiáli Zásady pravidelného hodnotenia organizácií SAV
2. Rozličné

Ad 1. Rokovanie o 14.05 otvorila a viedla predsedníčka III. komory Snemu SAV Dagmar Podmaková. Prítomní schválili navrhovaný program rokovania bez zmien.

D. Podmaková privítala predstaviteľov Akreditačnej komisie SAV, jej predsedu prof. Petra Samuelyho a predsedníčku AKOV 3 prof. Máriu Kusú, podpredsedu SAV pre III. OV SAV Ľubomíra Falťana, podpredsedníčku SAV Vieru Rosovú a ostatných členov P SAV za III. OV SAV – Evu Smolkovú, Jána Bakoša a Miroslava Morovicsa, ako aj ostatných prítomných. Vyhotovením zápisnice bol poverený J. Klačka a overením M. Zavacká.

D. Podmaková stručne uviedla genézu vývoja Zásad pravidelného hodnotenia organizácií SAV (ďalej Zásady), posledné stanoviská a kroky P SAV a informovala o výsledkoch rokovania Výboru Snemu SAV v tejto veci. Spresnila orientáciu v písomných materiáloch, ktoré dostali členovia komory na rokovanie. Navrhla, aby rokovanie začalo diskusiou členov komory o predložených materiáloch. Na návrhy T. Kluvánkovej-Oravskej a G. Bianchiho predniesol najskôr „filozofiu“ novely zásad predseda AK SAV P. Samuely. Poďakoval za pozvanie na rokovanie komory, uviedol doterajšie výsledky rokovaní AK SAV o skúsenostiach a ich aplikácii v budúcom hodnotení, čo umožní postrehnúť trendy vývoja organizácií. Dohodla sa zásada, aby AKOV bola zložená z prevažne externých členov a uvažuje sa o zapojení externej hodnotiacej inštitúcie tak, že jej stanovisko by predstavovalo jednu zo súčastí hodnotenia organizácie. Informoval, že AK SAV sa zaoberala uznesením P SAV – päť návrhov na vykonanie zmien platných Zásad, ktoré navrhli podpredsedovia oddelení vied SAV: *1. V jednotlivých oddeleniach vied SAV nehodnotiť vedecké organizácie v rámci celého oddelenia, ale podľa príslušnosti k vedným oblastiam – za súčasného postavenia kritérií hodnotenia relevantných v danej oblasti; 2. kvôli objektivizácii získavania informácií pre akreditáciu posúdiť možnosť zapojenia externej agentúry pre hodnotenie organizácií; 3. zaviazat' AKOV-y, aby v súčinnosti s jednotlivými oddeleniami vied vypracovali a predložili na schválenie jednotlivým komorám Snemu SAV zadanie pre externé hodnotiace agentúry; 4. navrhnuť zmeny v parciálnych indikátoroch v rámci Ukazovateľov*

pravidelného hodnotenia vedeckých organizácií (bod A-II. 1 B Zásad); 5. zväziť zapojenie externých hodnotiteľov a panelového spôsobu hodnotenia v procese akreditácie. AK SAV konštatovala, že uvedené požiadavky sú v súlade s tými, ktoré si postulovala, ale že v tom čase už pokročila v riešení zmien návrhov a že uznesenie P SAV je „politický pokyn“. AK SAV na poslednom zasadnutí dospela k formulácii navrhovaných zmien, ktoré sú zapracované do novely Zásad, okrem iného navrhla aj rozdelenie siedmeho parciálneho indikátora ukazovateľov (viac novela Zásad).

P. Samuely zaujal stanovisko k Dôvodovej správe Výboru Snemu SAV k návrhu zmien v Zásadách. Návrhu na hodnotenie externou agentúrou sa nebráni, je to názor niektorých členov Snemu SAV a P SAV. Zároveň konštatoval, že podľa neho sa na veľkú časť vedeckých organizácií III. OV SAV nedajú uplatniť kritériá externých agentúr, ktoré sa používajú pri hodnotení vedných disciplín sústredených v I. a II. OV SAV. Návrh Výboru Snemu SAV hodnotiť organizácie len ako akreditované a neakreditované považuje v súčasných podmienkach „za politickú samovraždu SAV. V druhom rade je to v rozpore so zákonom o SAV, kde sa nehovorí o akreditovaní, ale o hodnotení.“

D. Podmaková poďakovala predsedovi AK SAV P. Samuelymu za úvod do diskusie a požiadala nepoužívať v súvislosti s akreditáciou slovo „politický“ a komentovala stanovisko Výboru Snemu SAV:

- výsledky hodnotenia organizácie podľa spresnených pôvodných zásad by mali slúžiť pre vnútornú potrebu SAV a voči verejnosti by sa hovorilo o akreditovaných a neakreditovaných organizáciách;
- akreditácie nemajú v sebe obsahovať „politický“ aspekt, a tak nemožno hovoriť o „politickej“ samovražde;
- ak v SR nie je agentúra schopná hodnotiť organizácie z oblasti spoločenských vied, potom je jej hodnotenie iných vied, vzhľadom na SAV ako celok, neprimerané.

V diskusii vystúpila predsedníčka AKOV 3 prof. M. Kusá, ktorá zdôvodnila návrh P SAV zaradiť do hodnotiaceho procesu aj stanovisko nezávislej organizácie potrebou objektivity vo vzťahu k verejnosti. Konštatovala, že ako členka ARRA vie, že vzhľadom na špecifiká vedných disciplín, ktoré sú v III. OV SAV, napríklad ani ARRA nemá hodnoverné nástroje na ich hodnotenie (v porovnaní s inými disciplínami). Vyjadrila stanovisko k návrhu panelovej skladby hodnotiteľov s upozornením na nevyváženosť skladby panelu voči oblastiam vedných disciplín i voči jednotlivým organizáciám v nich. V paneli nemá zastúpenie každá organizácia.

T. Kluvánková-Oravská hovorila o podmienkach hodnotenia: účelnosť, štandardnosť a transparentnosť. Nie všetky sú zahrnuté v Zásadách. Chýba tam štandardnosť, na čo v minulom hodnotení doplatilo jej pracovisko. Neobáva sa pôsobenia externej hodnotiacej inštitúcie, hoci jej kritériá sú odlišné od prerokovaných Zásad. G. Bianchi považuje spolupôsobenie AKOV a externej hodnotiacej inštitúcie, napr. ARRA za hybridný, drahý a neproduktívny. Konštatuje, že zrejme jedinou agentúrou na Slovensku schopnou vykonať hodnotenie by bola ARRA. M. Pekník upozornil, že oddelenie aplikácie a popularizácie do samostatných parciálnych indikátorov sa týka len malého počtu organizácií. L. Kačic považuje za najobjektívnejšie hodnotenie zahraničných posudzovateľov. Vzhľadom na neúplnosť scientometrických údajov pre spoločenské vedy považuje začlenenie externej hodnotiacej inštitúcie za nevhodné. V. Bačová sa pozastavila nad defenzívnym postojom diskutujúcich. Nevidí dôvod obáv z hodnotenia. V. Rosová hovorila o „mechanickom“ hodnotení v metodike ARRA, čo je v hodnotení organizácií III. OV SAV nepoužiteľné. Ľ. Falt'an uviedol stanovisko prof. Jána Pišúta, že „nevie posúdiť organizácie III.OV SAV“, a tým zdôvodnil nevhodnosť hybridného hodnotenia SAV, lebo ju treba hodnotiť ako celok. D. Podmaková pripomenula, že na rozdiel od vedných disciplín I. a II. OV SAV sa nedajú

všetky výstupy pracovníkov III. OV SAV nájsť na webe. A. Jakubičková vysvetlila, že za kompletnosť citačných údajov zodpovedá každé pracovisko, nie Ústredná knižnica SAV. M. Morovics považuje externého hodnotiteľa len za „technickú výpomoc“. M. Zavacká zvýraznila, že najkvalitnejším externým hodnotiteľom sú zahraniční posudzovatelia. Z. Bartošová navrhla stredoeurópsku komparáciu hodnotiacich kritérií. D. Magdolen upozornil na povinnosť zahraničných posudzovateľov zohľadniť materiálne podmienky SAV v porovnávaní výsledkov s úrovňou v Európe, či vo svete. J. Zajonc poukázal na nejasnosť cieľov a využitia výsledkov hodnotenia. M. Pekník zdôraznil význam jasného zadefinovania hodnotiacich kritérií a diskusie s posudzovateľmi.

D. Podmaková požiadala predsedu AK SAV, aby formuloval využitie výsledkov hodnotenia a uviedla svoj názor, že externá agentúra nemôže hodnotiť kvalitu výsledkov výskumu a činnosť organizácie. Podľa jej skúseností s webovými prehliadačmi vedeckých a citačných výstupov jednotlivcov, napr. z ich vednej disciplíny, ani kvantifikačné ukazovatele z prehliadačov nemusia zodpovedať realite (napr. citácie). Prof. P. Samuely sa vyjadril v súvislosti so špecifikáciou ústavov, že treba brať do úvahy rozdielnosť podôb vedeckých výstupov (napr. monografie).

Z diskusie vyplynuli tieto závery:

- 1. III. komora Snemu SAV neodporúča vstup externej hodnotiacej agentúry do hodnotiaceho procesu.**
- 2. V prípade vstupu externej hodnotiacej agentúry do hodnotiaceho procesu III. komora Snemu SAV žiada, aby hodnotila všetky organizácie SAV a pôsobila pri všetkých troch AKOV-och.**
- 3. III. komora Snemu SAV trvá na tom, aby každý ústav posudzovali traja posudzovatelia (A, časť I bod 12/ Zásad), čím je vyjadrené stanovisko k návrhu na panelové posudzovanie. V tomto bode je potrebné ponechať pôvodné poradie znenia (AKOV je pomocný orgán, vedecké kolégiá sú zakotvené v zákone o SAV atď.). Predseda AK SAV má overiť vynechanie vedeckých rád organizácií z návrhov na posudzovateľov, či tento krok nie je v rozpore so štatútmi vedeckých rád organizácií, ktoré schvaľujú oddelenia vied.**
- 4. Bod 13/ ponechať v pôvodnom znení, t. j. bez vyzdvihovania skupín a jednotlivcov, ako aj zaradenie vedeckej organizácie v rámci Európy, nielen vo svete.**
- 5. Bod 16/ organizácie A s hviezdičkou (A*) a A ponechať v pôvodnom znení, t. j. bez výskumných skupín a jednotlivcov.**
- 6. III. komora Snemu SAV neodporúča deliť hodnotiace kritérium popularizácia a uplatnenie výsledkov v spoločenskej praxi. V prípade delenia by to však zásadne neovplyvnilo hodnotenie, nastavilo by to váhovanie, ktoré schvaľuje komora.**
- 7. III. komora Snemu SAV trvá na zachovaní bodu 2/ časť II. Zásad s tým, že v texte sa vynechá slovo „štandardizácia“ a za slovo „špecifikácia“ sa doplní spojenie „...prípadne kvantifikáciu“ a text bude pokračovať “jednotlivých ukazovateľov...”**
- 8. III. komora Snemu SAV odporúča zaradiť do bodu 14/ ustanovenie o určení minimálneho počtu prítomných členov AKOV pri platnom hodnotiacom procese organizácie.**

Ad 2. Do tohto bodu neboli návrhy.

Predsedička III. komory Snemu SAV poďakovala za aktívnu účasť členom P SAV za III. OV SAV, predsedovi AK SAV a predsedníčke AKOV 3 za vysvetľujúce vystúpenia. Členom komory poďakovala za aktivitu, disciplinovanosť a záujem. Zasadnutie ukončila o 17.50 hod.

Dagmar Podmaková
predsedníčka III. komory Snemu SAV

Zapísal: J. Klačka
Overila M. Zavacká

V Bratislave 16. 6. 2010